

جاذبه‌های خمینی‌شهر

تاریخچه، معماری و اطلاعات گردشگری بناهای
تاریخی و میراث معنوی از مهریین به خمینی‌شهر

www.ketab.ir

نگارش: محمدعلی شاهین

سرشناسه: شاهین، محمدعلی، ۱۳۳۸-
عنوان و نام پدیدآور: جاذبه‌های خمینی‌شهر:
اطلاعات گردشگری از مهرین تا خمینی‌شهر/ نگارش محمدعلی شاهین.

مشخصات نشر: گفتمان اندیشه معاصر، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۵۴ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۹۱-۰۵-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

عنوان دیگر: اطلاعات گردشگری از مهرین تا خمینی‌شهر.

موضوع: خمینی شهر -- آثار تاریخی

Khomeyni Shahr (Iran) -- Antiquities

موضوع: گردشگری -- ایران -- خمینی شهر

Tourism -- Iran -- Khomeyni Shahr

رده بندی کنگره: DSRY۰۸۵

رده بندی دیویی: ۹۲۲/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۵۸۲۲۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

گفتمان اندیشه معاصر

۰۹۱۲۲۵۱۳۲۲۸

جاذبه‌های خمینی‌شهر
تحقیق و نگارش: محمد علی شاهین

صفحه آرا: گفتمان اندیشه معاصر

ویراستار: احسان شاهین

طراح جلد: ریحانه مویدی

ناشر: گفتمان اندیشه معاصر

نوبت اول چاپ: ۱۴۰۲

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۵۶۹۱ - ۰۵ - ۶

ISBN : 978-622-5691-05-6

فهرست عناوین و

فصل‌ها

مقدمه ۷/	فصل ششم: موزه‌ها و
پیشینه خمینی‌شهر در	میراث فرهنگی،
یک نگاه ۹/	معنوی ۲۰۹/
فهرست الفبایی	فهرست الفبایی
عناوین ۱۱/	منابع ۲۴۷/
فصل اول: بناهای	دیگر تالیفات
تاریخی ۱۳/	نویسنده ۲۵۳/
فصل دوم: خانه‌های	
قدیمی ۶۳/	
فصل سوم: امامزاده‌ها و	
آرامستانها ۱۰۹/	
فصل چهارم: مساجد و	
تکیه‌ها ۱۳۵/	
فصل پنجم: جاذبه‌های	
طبیعی، فضاها و سبز و	
مناطق گردشگری ۱۶۹/	

مقدمه

سابقه چند هزار ساله منطقه این انتظار را در ساکنان و گردشگران ایجاد می‌کند که جاذبه‌های تاریخی متعددی را در شهر تماشاگر باشند.

براساس اظهار نظر کارشناسان میراث فرهنگی، بیش از ۴۰۰ اثر تاریخی در شهرستان خمینی‌شهر وجود دارد (حبیبی، ۱۳۹۷). این آثار شامل خانه‌ها، آرامگاه‌ها، امامزاده‌ها، برج‌های کبوتر، حمام‌ها، مساجد و عصارخانه می‌باشد. تعدادی از این بناها مانند چند خانه تاریخی، عصارخانه، ایوان گزیه‌ها، امامزاده‌ها و مساجد بازسازی و مرمت شده و بعضاً به ثبت آثار ملی درآمده است. برخی از بناهای تاریخی مانند قلعه مهربین کوه آتشگاه و منارجنبان در اواسط دهه ۱۳۶۰ از شهر جدا و به اصفهان پیوستند.

تعدادی بناهای تاریخی مانند دژها و قلعه‌ها، کهن‌دژ، آسیاب‌ها و یخچال‌ها، قناتها و چند خانه قدیمی نیز امروزه تنها نامی از آنها باقیمانده است.

علاوه بر بناهای تاریخی جاذبه‌ها طبیعی متعددی همچون چشمه‌ها، آبشارهای فصلی، غارها، باغات و دو منطقه گردشگری در خمینی‌شهر وجود دارد.

کتاب حاضر به منظور معرفی جاذبه‌های موجود خمینی‌شهر و حداقل حفظ نام و پیشینه آثار تخریب شده به پیشنهاد جمعی از شهروندان و نیز نیاز به یک منبع به ویژه برای راهنمای گردشگران و دانش‌آموزان، دانشجویان و اهالی، نگارش یافته است. باشد تا با هویت و میراث خود آشنا و در حفظ و نگهداری و معرفی آنها کوشا باشیم.

ناگفته نماند که بر آن بودم تا این کتاب را همراه حدود ۱۲۰ عکس به شکل رنگی چاپ کنم اما به دلیل هزینه بالا و نبود حامی، پس از حدود دو سال معطلی در نهایت مجبور به چاپ سیاه و سفید و حذف عکس‌ها شدم.

محمدعلی شاهین

مرداد سال ۱۴۰۲

پیشینه خمینی‌شهر در یک نگاه

منطقه ماربین متشکل از ۵۸ آبادی، زمانی به عنوان بلوک ماربین، یکی از هفت بلوک اصفهان شناخته می‌شد. محققان معتقدند این منطقه همان شهر مهربین بوده است که در بعضی از متون از آن نام برده شده است. در قرون اخیر دورانی به عنوان دهستان ماربین از توابع اصفهان و به مرکزیت سده و از سال ۱۳۲۶ به عنوان بخش ماربین در تقسیمات جغرافیایی قرار داشت. سده مرکب از سه آبادی خوزان، فروشان و ورنوسفادان بود که از سال ۱۳۳۷ به همایونشهر تغییر نام داد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی این منطقه به فرمانداری تبدیل و نام آن از همایون‌شهر به خمینی‌شهر تغییر کرد. مدتی بعد تعدادی از آبادی‌های ماربین به نواحی اصفهان و تعدادی به شهر خمینی‌شهر الحاق شد. شهرستان خمینی‌شهر به مرکزیت خمینی‌شهر در غرب اصفهان با فاصله حدود ۱۲ کیلومتر قرار دارد و دارای ۳ شهر درجه، کوشک و اصغرآباد است.

فاصله هوایی آن تا تهران ۳۳۲ کیلومتر است. جمعیت آن در سال ۱۳۹۵ حدود ۳۲۰ هزار نفر اعلام شد. خمینی‌شهر امروزی دارای چندین مرکز دانشگاهی، تحقیقاتی و حوزه‌های علمیه و چهار ناحیه شهرداری و مناطق گردشگری لادر و بام سبز می‌باشد و پس از تهران، متراکم‌ترین شهر ایران محسوب می‌شود.

www.ketab.ir

چشمه لاوه/۱۸۰	فهرست الفبایی مطالب
چشمه منظر/۱۷۸	ارتفاعات سار سفید
چشمه هورموده/۱۸۱	(ساسفید)/۱۷۴
چشمه‌های دامنه کوه سه‌لا و	ارتفاعات لادر/۱۷۴
سیدمحمد/۱۷۹	امامزاده سید ابراهیم(ع)
حمام اندوان/۴۲	(درب‌سید)/۱۲۱
حمام درب سید/۴۴	امامزاده سید
حمام شمس‌آباد/۴۳	نجم‌الدین(ع)/۱۱۹
حمام کووز/۴۴	امامزاده سید ابراهیم(ع)
حمام گاردرد/۴۱	ورنوسفادران/۱۲۴
دالانه کهندژ/۲۹	امامزاده سیدمحمد(ع)/۱۱۲
دباغ خانه‌ها/۵۹	امامزاده شاه
دره بی‌نظمی/۱۸۳	ابوالحسن(ع)/۱۲۶
دژهای باستانی/۳۷	ایوان گزی‌ها/۳۱
زبان ولاتی/۲۲۱	آسیاب‌ها/۵۱
سازه‌های سنگی/۵۷	بازی‌های محلی/۲۳۳
سرشیر/۲۲۷	باقالی/۲۲۵
سنگ قبرهای ایستاده/۱۳۲	تعزیه درگذرد/۲۲۲
سبیری/۲۳۰	تنباکوی زرد طلایی/۲۳۱
عارضه‌های طبیعی/۱۷۵	جاده شهر/۶۰
عصارخانه ورنوسفادران/۳۴	چشمه آهو/۱۸۲
غار چوپان/۱۸۵	چشمه لادوزخ/۱۸۱

غار قهرمان/۱۸۵	محور تاریخی راسته
غذاها، شیرینی‌های سنتی/۲۲۴	زهدتاب‌ها/۱۵
قبرستان زرتشتی‌ها/۱۳۱	محور تاریخی عصارخانه
قبرستان ورنوسفاداران/۱۳۰	ورنوسفاداران/۲۴
قلعه‌ها و برج‌ها/۵۵	محور تاریخی نهر گارد/۱۶
کبوترخانه جوی آباد قدیم/۴۹	مراکز دانش‌گاهی و پژوهشی/۲۴۱
کبوترخانه دستگرد/۴۶	مقبره ابن‌مردویه/۱۲۸
کتابخانه‌ها/۲۴۲	موزه اسناد شهرستان
کوه پلارت (سیدمحمد)/۱۷۲	خمینی‌شهر/۲۱۹
کوه سه‌لا/۱۷۳	موزه مردم‌شناسی جوی‌آباد
کهن پیشه‌ها/۲۳۵	قدیم/۲۱۵
گل شب‌بو/۲۳۱	موزه مردم‌شناسی
گلایی‌ها/۲۲۹	خمینی‌شهر/۲۱۳
گلزار شهدای امامزاده	موزه مشاهیر شهرستان
سیدمحمد(ص)/۱۲۷	خمینی‌شهر/۲۱۷
محور تاریخی پنجشنبه	موزه مطبخ/۲۲۰
بازار/۲۵	نان خانگی سدهی/۲۲۴
محور تاریخی درمحکمه/۱۹	نان کماج و نان گلی/۲۲۷
محور تاریخی دوشنبه	نخودبریزی/۲۲۳
بازار/۲۱	یخچال‌ها/۵۳